RESOLUTIE (EU) 2023/1941 VAN HET EUROPEES PARLEMENT

van 10 mei 2023

met de opmerkingen die een integrerend deel uitmaken van het besluit over het verlenen van kwijting voor de uitvoering van de begroting van het Europees Grens- en kustwachtagentschap (Frontex) voor het begrotingsjaar 2021

HET EUROPEES PARLEMENT,

— gezien zijn besluit over het verlenen van kwijting voor de uitvoering van de begroting van het Europees Grens- en kustwachtagentschap voor het begrotingsjaar 2021,

— gezien artikel 100 van en bijlage V bij zijn Reglement,

— gezien het advies van de Commissie burgerlijke vrijheden, justitie en binnenlandse zaken,

— gezien het verslag van de Commissie begrotingscontrole (A9-0142/2023),

A. overwegende dat de definitieve begroting van het Europees Grens- en kustwachtagentschap (hierna "het Agentschap") voor het begrotingsjaar 2021 volgens de staat van ontvangsten en uitgaven [1] 535 245 042 EUR bedroeg, een toename van 46,87 % ten opzichte van 2020; overwegende dat de begroting van het Agentschap voornamelijk afkomstig is uit de begroting van de Unie;

B. overwegende dat alle instellingen, organen en instanties van de Unie transparant moeten zijn en dat zij ten volle verantwoording verschuldigd zijn aan de burgers van de Unie voor de hun toevertrouwde middelen;

C. overwegende dat de Europese Rekenkamer (hierna de "Rekenkamer") in haar verslag over de jaarrekening van het Agentschap voor het begrotingsjaar 2021 (hierna het "verslag van de Rekenkamer") verklaart redelijke zekerheid te hebben gekregen dat de jaarrekening van het Bureau betrouwbaar is en de onderliggende verrichtingen wettig en regelmatig zijn;

D. overwegende dat het Agentschap sinds december 2019 een nieuw mandaat heeft dat aanzienlijk uitgebreider is wat betreft dienstreizen en personeel en waarvoor een toereikende begroting vereist is;

E. overwegende dat de begroting en het personeelsbestand van het Agentschap in 2021 aanzienlijk zijn toegenomen als gevolg van het uit hoofde van Verordening (EU) 2019/1896 van het Europees Parlement en de Raad [2] uitgebreide mandaat;

F. overwegende dat de Rekenkamer in zijn Speciaal verslag 8/2021 over de ondersteuning van het beheer van de buitengrenzen door het Agentschap heeft geconcludeerd dat er meerdere tekortkomingen waren in verband met de primaire activiteiten van het Agentschap, namelijk wat betreft de monitoring van situaties, risicoanalyse, het uitvoeren van kwetsbaarheidsbeoordelingen, gezamenlijke operaties en snelle grensinterventies, terugkeeroperaties en opleiding door het Agentschap, en dat er voorafgaand aan de exponentiële verhoging van de uitgaven van het Agentschap geen behoeften- en effectbeoordeling is uitgevoerd;

Financieel en begrotingsbeheer

1. is ingenomen met de conclusie van de Rekenkamer dat de onderliggende ontvangsten en uitgaven bij de rekeningen van het Agentschap betreffende het op 31 december 2021 afgesloten begrotingsjaar op alle materiële punten wettig en regelmatig zijn;

2. merkt op dat de inspanningen op het gebied van begrotingstoezicht gedurende het begrotingsjaar 2021 hebben geleid tot een uitvoeringspercentage van de begroting van 94,70 %, hetgeen neerkomt op een daling van 4,27 % ten opzichte van 2020; verzoekt het Agentschap oplettender te zijn teneinde lage vastleggingsniveaus te voorkomen en een percentage te bereiken dat meer in de buurt komt van het streefdoel van 100 %;

[1] PB C 141 van 29.3.2022, blz. 112.

[2] Verordening (EU) 2019/1896 van het Europees Parlement en de Raad van 13 november 2019 betreffende de Europese grens- en kustwacht en tot intrekking van Verordening (EU) nr. 1052/2013 en Verordening (EU) 2016/1624 (PB L 295 van 14.11.2019, blz. 1).

3. betreurt het dat het uitvoeringspercentage van betalingskredieten in 2021 slechts 50,42 % bedroeg, een daling van 4,90 % ten opzichte van 2020, ondanks dat de financiële afdeling van het Agentschap bepaalde mechanismen heeft ingevoerd om de uitvoering van de begroting te verbeteren; neemt kennis van de verklaring van het Agentschap voor deze daling, namelijk dat betalingen voor operaties grotendeels worden gedaan in jaar n+1 en de aanzienlijke toename op het gebied van veldwerk onvermijdelijk resulteerde in de afname van het uitvoeringspercentage van betalingskredieten in 2021;

4. wijst op de tweede wijziging van de begroting van het Agentschap in 2021, die verband hield met een terugbetaling aan de Uniebegroting van 14,5 miljoen EUR; is van mening dat het Agentschap deze wijziging niet voldoende heeft gemotiveerd; verzoekt het Agentschap de kwijtingsautoriteit in zijn toekomstige rapportages uitvoerigere motiveringen te verschaffen voor de vaststelling van begrotingswijzigingen die tot gevolg hebben dat geld wordt terugbetaald aan de Unie;

5. uit zijn bezorgdheid over het feit dat de overdracht (van C8-middelen) tussen 2020 en 2021 slechts 159 400 000 EUR bedroeg, terwijl dat 237 000 000 EUR was tussen 2021 en 2022; is van mening dat dit bedrag bijzonder hoog is; betreurt het dat het bestedingspercentage voor C8-middelen in 2021 slechts 87 % bedroeg en lager was dan voorgaande jaren (2019 en 2020); neemt echter kennis van de opmerking van het Agentschap dat de pandemie dit percentage heeft beïnvloed; merkt op dat 60 % van de operationele begroting van het Agentschap wordt besteld in subsidies en dat de meeste van die subsidies volgens het Agentschap betrekking hebben op langlopende activiteiten; neemt voorts kennis van de opmerking van het Agentschap dat het hoge niveau van overdrachten gerechtvaardigd is aangezien overdrachten in de meeste gevallen verband houden met de levenscyclus van activiteiten met een einddatum in december, waardoor overdrachten onvermijdelijk zijn; begrijpt de opmerking van het Agentschap dat het risico dat overdrachten worden geannuleerd, wordt beperkt door het feit dat er voor elk van deze overdrachten een juridische verbintenis moet bestaan, hetgeen een zekere mate van zekerheid geeft dat de bedragen ook daadwerkelijk zullen worden betaald; herinnert desalniettemin aan en wijst op het standpunt van de Rekenkamer dat buitensporig hoge niveaus van overdrachten in bepaalde gevallen kunnen worden voorkomen door een betere planning van de begroting en de samenhangende uitvoeringscycli; verzoekt het Agentschap zich in dit opzicht te blijven inspannen, onder meer door te streven naar exactere kostenramingen en begrotingsprognoses, en bij de kwijtingsautoriteit verslag uit te brengen over de hiermee gemaakte vorderingen;

6. uit zijn bezorgdheid over de opmerking van de Rekenkamer, aangehaald in een toelichtende paragraaf, met betrekking tot de overdracht naar 2021 van een begrotingsvastlegging van december 2020 waarvoor vóór eind 2020 geen juridische verbintenis werd aangegaan; merkt op dat met betrekking tot deze kwestie in 2021 betalingen met een totale waarde van 18 375 458 EUR werden gedaan; wijst er voorts op dat het Agentschap deze niet-naleving heeft aangepakt door middel van latere juridische verbintenissen gedurende heel 2021;

7. neemt met bezorgdheid kennis van de tweede opmerking van de Rekenkamer in de vorm van een toelichtende paragraaf, namelijk dat de bijdragen van niet-EU-landen uit het Schengengebied en de aanvullende bijdrage van de Unie niet correct zijn berekend; merkt op dat de aanvullende bijdrage van de Unie 2,6 miljoen EUR te hoog is opgegeven en de bijdrage van niet-EU-landen uit het Schengengebied met hetzelfde bedrag te laag is opgegeven; merkt voorts op dat dit geen gevolgen had voor de operationele ontvangsten van de staat van de financiële resultaten voor het jaar 2021; blijft zich echter op het standpunt stellen dat dit een aanwijzing is dat de Commissie aanvullende richtsnoeren moet verschaffen aan organen van de Unie over de juiste wijze om bijdragen van derde landen te berekenen; verzoekt de Commissie onverwijld aanvullende richtsnoeren te verschaffen;

8. wijst met bezorgdheid op de derde opmerking in de vorm van een toelichtende paragraaf van de Rekenkamer met betrekking tot de verklaring van de rekenplichtige van het Agentschap inzake het ontbreken van de noodzakelijke informatie voor de validering van een nieuw systeem dat door de ordonnateur is ingevoerd en wordt gebruikt om boekhoudkundige informatie te verschaffen over de activa en passiva van het Agentschap en de uitvoering van de begroting; merkt op dat hetzelfde systeem door de Commissie wordt gebruikt en door de rekenplichtige van de Commissie is gevalideerd; dringt er bij het Agentschap op aan de kwijtingsautoriteit hierover duidelijkheid te verschaffen;

9. benadrukt het belang van een sterk, doeltreffend en goed functionerend Agentschap, dat de lidstaten kan bijstaan bij het beheer van de gemeenschappelijke buitengrenzen van de Unie en dat kan zorgen voor een geïntegreerd grensbeheer, zodat die grenzen op een doelmatige manier en met volledige eerbiediging van de grondrechten worden beheerd en het terugkeerbeleid van de Unie efficiënter wordt; beseft dat het Agentschap en de lidstaten gedeelde verantwoordelijkheden hebben bij het nakomen van de verplichtingen op het vlak van de grondrechten; wijst erop dat het doeltreffende en rechtvaardige beheer van de buitengrenzen van cruciaal belang is voor de bescherming van het Schengengebied als een ruimte van vrijheid, veiligheid en recht; wijst erop dat nauwe samenwerking en overeenkomsten met derde landen op het gebied van overnameovereenkomsten, technische bijstand, opleiding en terugkeeractiviteiten, in combinatie met ontwikkelingshulp, belangrijk zijn om een doelmatig EU-grensbeheer te garanderen ([3]); dringt er bij het Agentschap en de lidstaten op aan structuren voor samenwerking, informatie-uitwisseling en de uitwisseling van beste praktijken verder te ontwikkelen;

10. neemt kennis van de maatregelen van het Agentschap om het hoge risico in te dammen dat eventuele niet-uitgegeven begrotingsmiddelen verloren gaan, in het kader waarvan de lidstaten maandelijkse overzichtstabellen toesturen waarin de daadwerkelijk gemaakte kosten tot aan dat moment zijn opgenomen; verzoekt de dienst Interne Audit (IAS) een evaluatie uit te voeren van het mechanisme van het Agentschap dat bedoeld is om de kosten te monitoren en te anticiperen op behoeften in het kader van de subsidiebepalingen, alsmede van het effect op het financiële beheer van zijn terugkeeroperaties, van de upgrades van de systemen voor de Frontex-toepassing voor terugkeer (FAR) en de Toepassing voor het beheer van irreguliere migratie (IRMA);

Prestaties

11. merkt op dat het Agentschap in 2021 een nieuwe organisatiestructuur heeft ingevoerd, een omvangrijke operatie om zijn uitgebreide mandaat doeltreffend te kunnen uitvoeren; erkent de effecten en veranderingen die de herstructurering van het Agentschap met zich mee heeft gebracht; looft in dit opzicht de strategie van het Agentschap om de efficiëntie te verhogen door middel van de digitalisering, automatisering of vereenvoudiging van de voorschriften en procedures die op bepaalde gebieden worden toegepast;

12. merkt op dat het Agentschap in 2021 bepaalde kernprestatie-indicatoren heeft vastgesteld om de prestaties van zijn activiteiten te beoordelen, die zijn goedgekeurd door de raad van bestuur van het Agentschap en voortvloeien uit het enkelvoudig programmeringsdocument 2021-2023; stelt met voldoening vast dat het waargenomen kwaliteitsniveau van de producten en diensten die het Agentschap levert, is verbeterd en dat in 2021 in 94,34 % van de gevallen een beoordeling van "gemiddeld", "hoog" of "zeer hoog" werd gegeven; betreurt het dat het Agentschap de geformuleerde streefdoelen voor bepaalde prestatie-indicatoren niet heeft gehaald, hetgeen bijvoorbeeld het geval is voor laattijdige betalingen en de beschikbaarheid van technische apparatuur voor missies;

13. merkt op dat het Agentschap met succes de eerste ambtenaren van het permanente korps van de Europese grens- en kustwacht heeft ingezet in gastlidstaten en bij vier luchthavens van de Unie; merkt op dat de bij de luchthavens ingezette ambtenaren zich met name bezighouden met de ondersteuning van samenwerking op het gebied van de identificatie en uitgifte van reisdocumenten, het geven van terugkeeradvies en het boeken van vluchten in de FAR; merkt verder op dat het Agentschap in 2021 19 gezamenlijke operaties uitvoerde met de betrokkenheid van negen gastlidstaten, 23 deelnemende lidstaten, 32 autoriteiten en vier derde landen; neemt kennis van de snelle grensinterventie van het Agentschap in reactie op de migratiedruk aan de landbuitengrenzen tussen Litouwen en Belarus, die als doel had onregelmatige migratiestromen naar Litouwen en de Unie te beheersen, maar benadrukt tegelijkertijd dat er bij deze operaties bezorgdheid heerst in verband met de grondrechten, zoals ook door de grondrechtenfunctionaris is vastgesteld; wijst op het operationele bereik van het Agentschap in het kader van de snelle grensinterventie in Litouwen, de gezamenlijke operatie Opal Coast in het Kanaal en de start van de nieuwe gezamenlijke operatie in een derde land, namelijk Servië; neemt kennis van de aanvang van de proeffase voor de eerste inzet van verbindingsfunctionarissen uit de lidstaten; verzoekt het Agentschap de kwijtingsautoriteit na afloop van deze proeffase in te lichten over de beoordeling van de resultaten;

14. merkt op dat de operationele activiteiten die in 2021 werden uitgevoerd aan de landsgrenzen resulteerden in de melding van 3 546 incidenten waarbij 16 304 opgepakte irreguliere migranten, 6 461 irreguliere migranten en 368 gearresteerde smokkelaars waren betrokken; neemt tevreden nota van de inspanningen van het Agentschap die hebben geleid tot de terugkeer per vliegtuig van 18 301 niet-EU-onderdanen, waarvan er 10 193 met 337 chartervluchten naar 33 landen terugkeerden en 8 108 met geregelde vluchten naar 107 terugkeerlanden; neemt er akte van dat in 2021 bij 57 % van alle terugkeeroperaties met geregelde vluchten sprake was van vrijwillige terugkeer en dat het Agentschap 22 vliegtuigen heeft gecharterd voor terugkeeroperaties; looft de geslaagde voorbereiding en organisatie van de eerste volwaardige, door het Agentschap geleide terugkeeroperatie, waarbij het Agentschap de rol van de organiserende lidstaat overnam;

([3]) Strategische risicoanalyse van Frontex 2022.

15. merkt op dat in april 2021 een gewijzigde operationele standaardprocedure voor het mechanisme voor het melden van ernstige incidenten (SIR) werd ondertekend, met als doel de rol en de bevoegdheden van de grondrechtenfunctionaris te specificeren; merkt voorts op dat de noodzakelijke aanvullende aanpassing van de operationele standaardprocedure voor het SIR-mechanisme is uitgesteld; is verheugd dat het SIR-mechanisme momenteel wordt afgerond in samenwerking met de grondrechtenfunctionaris en in overleg met het adviesforum voor de grondrechten van het Agentschap; herinnert eraan dat dit een van de zeven voorwaarden is die in voorgaande jaren aan het Agentschap werden gesteld voor de verlening van kwijting; verzoekt het Agentschap de kwijtingsautoriteit te informeren wanneer de aanvullende aanpassing van de operationele standaardprocedure voor het SIR-mechanisme is afgerond;

16. wijst erop dat elk operationeel plan een transparant rapportagemechanisme moet omvatten om ervoor te zorgen dat elk incident in het operationele gebied wordt gerapporteerd en passende follow-up krijgt; wijst erop dat dit rapportagemechanisme van toepassing moet zijn ongeacht de manier waarop deze activa worden gefinancierd, om ervoor te zorgen dat het Agentschap en in het bijzonder de grondrechtenfunctionaris het volledige operationele gebied kunnen monitoren en alle rapporten over ernstige incidenten of andere indicaties van niet-naleving kunnen onderzoeken;

17. is ingenomen met het besluit van het Agentschap van 25 januari 2022 waarin de operationele standaardprocedures voor de uitvoering van artikel 46 van Verordening (EU) 2019/1896 zijn vastgelegd in overeenstemming met de feedback en opmerkingen van de lidstaten en de met de Schengenruimte geassocieerde landen, de grondrechtenfunctionaris en het adviesforum voor de grondrechten van Frontex;

18. is verheugd dat Italië, België en Finland IT-systemen voor terugkeer-casemanagement hebben ingevoerd op basis van het model van het casemanagementsysteem voor terugkeer (Recamas); schaart zich achter de aanbeveling van de raad van bestuur van het Agentschap aan het Agentschap om ook contact te onderhouden met andere lidstaten zodat de noodzakelijke voorwaarden kunnen worden gecreëerd om ook elders dergelijke systemen in te voeren;

19. wijst op de aanzienlijke stijging van het aantal SIR's van slechts tien in 2020 naar 62 in 2021, waarvan er 53 onder de onlangs gewijzigde operationele standaardprocedure vallen; betreurt het dat de hoogste aantallen werden gemeld in Litouwen en Griekenland; is verheugd dat een nieuwe procedure is ingevoerd op grond waarvan alle incidenten waarbij geweld is toegepast maandelijks worden gemeld bij de grondrechtenfunctionaris, die zich ertoe heeft verbonden deze procedure jaarlijks te beoordelen; verzoekt het Agentschap de kwijtingsautoriteit in te lichten over de uitkomsten van deze beoordeling; is verheugd dat de toezichthouders voor de grondrechten een begin hebben gemaakt met hun integratie in het operationele kader en tijdens meer dan 200 missiedagen tien landen bezochten en deelnamen aan 15 terugkeermissies;

20. merkt op dat er in 2021 27 klachten werden ingediend via het klachtenmechanisme van het Agentschap en werden geëvalueerd door de grondrechtenfunctionaris, die zes van deze klachten ontvankelijk verklaarde; uit zijn ernstige bezorgdheid over de vermeende schendingen van grondrechten in het kader van de ontvankelijke klachten;

21. herinnert eraan dat het Hof van Justitie van de Europese Unie (HvJ-EU) in zijn arrest van 30 juni 2022 heeft geoordeeld dat de Litouwse wetgeving die het mogelijk maakt om internationale bescherming te weigeren en automatische detentie te gelasten voor personen die bescherming aanvragen, louter op grond van het feit dat zij de grens op irreguliere wijze hebben overschreden, onverenigbaar is met het recht van de Unie; merkt op dat het Agentschap sinds juli 2022 niet langer deelneemt aan grensbewaking in Litouwen en Litouwen daarvoor ook geen steun meer verleent; merkt echter op dat het Agentschap zijn activiteiten in Litouwen heeft voortgezet, waarbij functionarissen grenscontroles verrichten, zelfs na het arrest van het HvJ-EU; herinnert er voorts aan dat onder meer de Raad van Europa zijn bezorgdheid heeft geuit over de humanitaire situatie en de vermeende schending van humanitaire rechten aan de Lets-Belarussische grens, als gevolg de instrumentalisering van migranten door het Belarussische regime; verzoekt het Agentschap na te gaan of het betrokken is bij activiteiten die verband houden met de Litouwse wetgeving die door het HvJ-EU als onverenigbaar met het Unierecht is aangemerkt, en niet deel te nemen aan operaties die onverenigbaar zijn met het Unierecht;

22. neemt kennis van de gerechtelijke procedures tegen het Agentschap die zijn aangespannen bij het HvJ-EU namens slachtoffers die bescherming hadden gezocht in Griekenland; merkt op dat het HvJ-EU is verzocht na te gaan of het Agentschap wel in overeenstemming met artikel 46, lid 4, van Verordening (EU) 2019/1896 heeft gehandeld door niet te besluiten de financiering van zijn activiteiten in de Egeïsche Zee geheel of gedeeltelijk in te trekken, deze activiteiten op te schorten of geheel of gedeeltelijk stop te zetten; verzoekt het Agentschap in dit verband om het Parlement alle relevante documentatie te verstrekken, met inbegrip van het advies van de grondrechtenfunctionaris van 1 september 2022, de SIR's uit 2021 en 2022, alsook informatie over het onderzoek naar de zaak van de interculturele bemiddelaar van het Agentschap die samen met minstens 130 onderdanen van derde landen naar Turkije werd uitgezet, zoals in november 2021 aan de raad van bestuur werd gemeld; merkt op dat de voormalige waarnemend uitvoerend directeur en de grondrechtenfunctionaris, na de adviezen en aanbevelingen van de grondrechtenfunctionaris naar aanleiding van zijn beoordeling van de situatie in Griekenland, hebben overlegd met de Griekse autoriteiten om waarborgen vast te leggen voor de toepassing van een grondrechtenkader tijdens de operationele activiteiten in Griekenland; stelt vast dat de Griekse autoriteiten na dit overleg een plan hebben opgesteld om de waarborgen vast te stellen, dat door de grondrechtenfunctionaris en de raad van bestuur van het Agentschap werd erkend als een goede verwezenlijking; wijst erop dat de grondrechtenfunctionaris de procedurele inspanningen heeft onderkend en neemt er nota van dat hij het Agentschap heeft aanbevolen zich overeenkomstig artikel 46 van Verordening (EU) 2019/1896 uit Griekenland terug te trekken;

23. neemt nota van de samenwerking van het Agentschap met het Europees Bureau voor visserijcontrole en het Europees Agentschap voor maritieme veiligheid die als doel heeft middelen op elkaar af te stemmen en te delen op gebieden als informatie-uitwisselings-, bewakings- en communicatiediensten, capaciteitsopbouw, risicoanalyse en, in het bijzonder, capaciteitsdeling; merkt voorts op dat dergelijke samenwerking onder een tripartiete werkovereenkomst valt die de drie agentschappen hebben ondertekend en waarvan de looptijd in 2021 werd bijgewerkt naar onbepaalde tijd; is ingenomen met de uitvoering ervan, onder meer door middel van door het Agentschap uitgevoerde operaties die betrekking hebben op kwesties in verband met de kustwacht in specifieke maritieme gebieden en diensten met patrouillevliegtuigen; verzoekt het Agentschap verdere mogelijkheden te analyseren om ook met andere agentschappen middelen af te stemmen en te delen, in het bijzonder met de instanties voor justitie en binnenlandse zaken, ondanks dat hun operationele activiteiten mogelijk verschillen;

24. merkt op dat het Agentschap de termijn voor de uitvoering van Aanbeveling 1 van Speciaal verslag 8/2021 van de Rekenkamer (uiterste termijn eind 2021) met betrekking tot de verbetering van het kader voor informatie-uitwisseling en van het Europese situatiebeeld, met meer dan een jaar heeft uitgesteld, namelijk van medio 2022 tot het derde en vierde kwartaal van 2023; verzoekt het Agentschap dit prioritair aan te pakken;

Personeelsbeleid

25. stelt vast dat de personeelsformatie op 31 december 2021 voor 82 % ingevuld was, aangezien er 861 tijdelijke functionarissen waren aangesteld van de 1 050 tijdelijke functionarissen die in het kader van de begroting van de Unie waren toegestaan; stelt vast dat er verder nog 506 contractanten en 187 gedetacheerde nationale deskundigen voor het Agentschap werkten (terwijl er in 2021 730 contractanten en 220 gedetacheerde nationale deskundigen waren toegestaan voor het Agentschap); is verheugd dat de bezettingsgraad van het Agentschap dankzij de aanwerving van 432 nieuwe medewerkers met circa 15 % is gestegen ten opzichte van het jaar 2020, maar wijst erop dat de nettotoename slechts 320 bezette posten bedroeg (van 1234 in 2020 naar 1554 in 2021); stelt vast dat de bezettingsgraad van het Agentschap momenteel 79 % bedraagt, de hoogste bezettingsgraad sinds de inwerkingtreding van Verordening (EU) 2019/1896; merkt voorts op dat 44 leden van het Europees reisinformatie- en -autorisatiesysteem (Etias) aan de centrale eenheid van Etias werden toegevoegd; betreurt het dat het externe verloop onder het personeel van het Agentschap in 2021 bijna verdubbelde ten opzichte van 2020 (stijging van 2,8 % naar 4,4 %); waardeert de aanhoudende inspanningen van het Agentschap en de cruciale verbeteringen die zijn doorgevoerd op het gebied van aanwerving, ondanks de vertragingen; erkent dat tijdige aanwervingen en het bereiken van een geografisch evenwicht nog steeds een uitdaging vormen, vooral door de lage coëfficiënt voor Polen; merkt bovendien op dat de lage coëfficiënt voor Polen reeds lang een uitdaging vormt voor het Agentschap, die de afgelopen maanden alleen maar groter is geworden door de ongekend hoge inflatie in het land die in december 2022 16,6 % bedroeg;

26. neemt kennis van de voor 2021 gemelde genderverdeling bij het Agentschap op het niveau van het hoger management met 15 mannen (68,18 %) en zeven vrouwen (31,82 %), op het niveau van de raad van bestuur met 55 mannen (83,3 %) en elf vrouwen (16,7 %), en het totale personeel van het Agentschap, dat bestaat uit 1 116 mannen (71,8 %) en 438 vrouwen (28,2 %); erkent dat de verantwoordelijkheid om genderevenwicht in de raad van bestuur te garanderen, bij de lidstaten ligt; betreurt het ten zeerste dat de inspanningen om het genderevenwicht in het hoger management en onder het personeel van het Agentschap te verbeteren, ondanks de eerdere oproepen van het Parlement aan het Agentschap en de lidstaten, ontoereikend waren; dringt er bij het Agentschap en de lidstaten op aan iets aan deze kwestie te doen en bij de aanwerving van nieuw personeel en nominaties en benoemingen voor de eerdergenoemde functies rekening te houden met het genderevenwicht;

27. neemt met voldoening kennis van de benoeming van de grondrechtenfunctionaris in juni 2021; herinnert echter aan de bevinding van het Europees Bureau voor fraudebestrijding (OLAF) dat de grondrechtenfunctionaris geen dossierbehandelaar heeft toegewezen gekregen voor rapporten over ernstige incidenten met vermeende schendingen van de grondrechten; merkt voorts op dat het Agentschap een stap dichter is gekomen bij een volledige uitvoering van zijn uitgebreide mandaat, aangezien er in 2022 in totaal 46 toezichthouders voor de grondrechten in dienst zullen zijn, ten opzichte van slechts twintig in 2021; merkt op dat de meeste toezichthouders voor de grondrechten op AD-niveau zijn aangesteld; betreurt het echter dat toezichthouders voor de grondrechten niet allemaal op hetzelfde niveau worden aangesteld: 15 van hen worden nog aangeworven op AST-niveau terwijl er 31 zijn aangesteld op AD-niveau; herinnert eraan dat het Parlement en de Commissie al geruime tijd aandringen op ten minste veertig toezichthouders voor de grondrechten op AD-niveau; benadrukt dat Verordening (EU) 2019/1896 het kader biedt voor een verdere stijging van het aantal toezichthouders voor de grondrechten bij de verdere uitbreiding van het Agentschap, waarbij het oorspronkelijke aantal van veertig toezichthouders voor de grondrechten de drempel is en niet het plafond; dringt er bij de Commissie en het Agentschap op aan de personeelsformatie van het Agentschap aan te passen zodat alle toezichthouders voor de grondrechten worden aangesteld op AD-niveau; verzoekt het Agentschap in de toekomst alle toezichthouders voor de grondrechten op AD-niveau aan te werven; betreurt het voorts dat de naleving van de vereiste in artikel 110, lid 6, van Verordening (EU) 2019/1896 dat uiterlijk in december 2020 ten minste veertig toezichthouders voor de grondrechten moeten zijn aangesteld, al bijna twee jaar vertraging heeft opgelopen; herinnert aan de negatieve rol die de voormalige uitvoerend directeur heeft gespeeld bij de herhaaldelijke vertraging van dit proces en is ingenomen met de inspanningen van het voormalige management ad interim om aan deze vereiste te voldoen;

28. is ingenomen met de uitgebreide maatregelen en beleidslijnen die het Agentschap heeft ingevoerd om intimidatie tegen te gaan; neemt met voldoening kennis van de vaststelling in 2021 van het procedurehandboek voor de vertrouwenspersonen van Frontex, waarin de praktische toepassing van het beleid tegen intimidatie van het Agentschap wordt beschreven; erkent de cruciale rol van vertrouwenspersonen in de bescherming van de waardigheid van het personeel van het Agentschap en de preventie van psychologische en seksuele intimidatie; benadrukt tegelijkertijd het belang van een organisatiecultuur die dergelijk beleid in de praktijk brengt, aangezien ten tijde van de vaststelling van het procedurehandboek nog steeds sprake was van ernstige wangedrag, ook met betrekking tot intimidatie, onder belangrijke personen binnen het Agentschap; erkent dat dit is aangepakt bij de follow-up van de bevindingen van het onderzoek van OLAF; is in dit verband ingenomen met de inzet van het Agentschap voor de structurele transformatie en meer bepaald de uitbreiding van het netwerk van vertrouwenspersonen; verzoekt het bestuur van het Agentschap nogmaals grondig onderzoek te verrichten naar de toepassing van bestaande procedures tegen seksuele intimidatie, volledig samen te werken met alle relevante autoriteiten en verslag uit te brengen aan de kwijtingsautoriteit over de bevindingen, en een gedetailleerd actieplan voor te leggen met maatregelen die nultolerantie ten aanzien van seksuele intimidatie op alle activiteitsgebieden van het Agentschap waarborgen;

29. maakt uit de antwoorden van het Agentschap op de schriftelijke vragen van het Parlement op dat er in 2021 in totaal tien gevallen van intimidatie zijn gemeld aan de bevoegde entiteiten van het Agentschap; merkt voorts op dat van de zeven formele procedures die in 2021 werden ingeleid, er vier zijn afgerond; verzoekt het Agentschap elk openstaand geval zorgvuldig te beoordelen en een nultolerantiebenadering te hanteren ten aanzien van psychologische, seksuele of andere soorten intimidatie, en degenen die verantwoordelijk zijn voor dit wangedrag snel ter verantwoording te roepen; verzoekt het Agentschap voorts de kwijtingsautoriteit op de hoogte te houden van de resultaten van het opnieuw geopende onderzoek naar het tragische overlijden van een medewerker in 2020;

30. neemt kennis van de aandacht en de proactieve houding van het Agentschap met betrekking tot beleid en procedures voor gezondheid en veiligheid op het werk; is in dit kader ingenomen met de oprichting van een interne werkgroep voor gezondheid en veiligheid op het werk, waarmee wordt beoogd een doeltreffende interne coördinatie, raadpleging en vaststelling van prioriteiten te waarborgen; verzoekt het Agentschap de kwijtingsautoriteit te informeren over de lijst met binnen het kader voor gezondheid en veiligheid op het werk voorgestelde acties en maatregelen, en over de uitvoering ervan; neemt kennis van de maatregelen die het Agentschap momenteel neemt om het welzijn van het personeel en het evenwicht tussen werk en privéleven te verbeteren, zoals flexibele werktijden en de vergoeding van kosten voor sportactiviteiten; verzoekt het Agentschap meer maatregelen op dit gebied te treffen, en hierbij ook voorbeelden van andere instellingen en organen van de Unie te volgen;

Aanbesteding

31. merkt op dat het Agentschap in 2021 36 openbare aanbestedingen heeft uitgeschreven, waarvan er 18 hebben geleid tot ondertekende contracten met een totale waarde van 218 400 000 EUR, en waarvan er 18 nog lopen, met een geschatte waarde van 241 000 000 EUR; merkt verder op dat het Agentschap 29 procedures met een lage en middelhoge waarde heeft opgestart (via onderhandelingen met drie respectievelijk vijf gegadigden) met een totale waarde van 12 000 000 EUR, waarvan er 25 in 2021 hebben geresulteerd in ondertekende contracten met een totale waarde van 11 800 000 EUR, en er vier nog lopen, met een totale waarde van 300 000 EUR; merkt daarnaast op dat het Agentschap in 2021 203 procedures met een zeer geringe waarde (via onderhandelingen met één gegadigde) met een totale waarde van 2 500 000 EUR heeft afgehandeld; merkt ten slotte op dat 991 procedures in het kader van bestaande raamcontracten voor een totale waarde van 194 600 000 EUR in 2021 zijn afgehandeld, waarvan er 900 hebben geleid tot ondertekende specifieke contracten of orders, met een totale waarde van 172 200 000 EUR, terwijl er 91 met een totale waarde van 22 300 000 EUR nog lopen;

32. looft de inspanningen van het Agentschap in 2021 om strategisch belangrijke contracten te ondertekenen op terreinen als ondersteuning met patrouillevliegtuigen, de levering van persoonlijke beschermingsmiddelen, sanitaire benodigdheden, terreinvoertuigen met vierwielaandrijving, dienstwapens, satellietbeelden, kaartproductiediensten en van meteorologische en oceanografische informatiediensten, en de aanschaf van drones en lading; is ingenomen met de zorgvuldige vormgeving en uitvoering van het opleidingsplan voor aanbestedingen van het Agentschap;

33. spreekt nogmaals zijn grote bezorgdheid uit over de berichten in de media in augustus 2022, volgens welke het Agentschap een contractant had aangenomen die interculturele bemiddelaars zou hebben uitgebuit en hun arbeidsomstandigheden zou hebben geboden die in strijd zijn met de Europese normen inzake loon en arbeidsomstandigheden; neemt er nota van dat de interculturele bemiddelaars hieromtrent een verzoekschrift hebben ingediend en tevens een klacht hebben neergelegd bij de Europese Ombudsman; neemt kennis van het antwoord van het Agentschap in de media dat het Agentschap naar aanleiding van het verzoekschrift contact heeft opgenomen met de contractant om deze te herinneren aan de verplichtingen; betreurt het feit dat in de informatie die door het Agentschap aan het Parlement is verstrekt, niets is terug te vinden over de uitvoering van de overeenkomst en de naleving van de arbeidsvoorwaarden van de werknemers;

34. wijst met bezorgdheid op de opmerkingen van de Rekenkamer op het gebied van aanbestedingen; wijst er in het bijzonder op dat het Agentschap een aanbestedingsprocedure is gestart voor een raamovereenkomst voor de levering van reisdiensten, waarbij de eisen die werden gesteld aan het financiële, technische en professionele vermogen van inschrijvers erg laag waren; merkt op dat het Agentschap zijn evaluatie baseerde op een geraamde contractwaarde van 15 000 000 EUR, terwijl de onderliggende waarde van de overeenkomst geplande missiekosten met een geraamde waarde van circa 240 000 000 EUR bestreek; schaart zich achter de conclusie van de Rekenkamer dat het Agentschap zichzelf in dit geval bloot heeft gesteld aan diverse risico's, zoals de onmogelijkheid om de overeengekomen diensten tijdig en conform de minimale kwaliteitseisen te leveren en het risico dat de overeenkomst niet naar behoren zou worden uitgevoerd; betreurt het dat de overeenkomst heeft geleid tot gebrekkige prestaties die resulteerden in ernstige verstoringen van de bedrijfscontinuïteit; is verheugd dat de overeenkomst naar aanleiding van verificaties onmiddellijk werd beëindigd; wijst erop dat moet worden voorkomen dat al te soepele eisen worden gesteld bij de beoordeling van inschrijvers en dat evaluaties worden uitgevoerd op basis van misleidende gegevens;

35. merkt op dat het Agentschap verslag heeft uitgebracht over verbeteringen in de planning van en het toezicht op het jaarlijkse aanbestedingsplan; verzoekt de IAS dit plan mee te nemen in toekomstige controles;

Preventie van en omgang met belangenconflicten, en transparantie

36. is verheugd over het feit dat gehoor is gegeven aan de oproepen van het Parlement om de cv's en belangenverklaringen van de leden van de raad van bestuur en de directie van het Agentschap op de website van het Agentschap te publiceren;

37. neemt kennis van de aanvullende stappen die zijn genomen om de transparantie omtrent de activiteiten van het Agentschap te vergroten; is ingenomen met het besluit van de uitvoerend directeur van het Agentschap om overeenkomstig artikel 118 van Verordening (EU) 2019/1896 een transparantieregister op te zetten; neemt kennis van het antwoord aan de kwijtingsautoriteit waarin informatie wordt verschaft over de contacten en bijeenkomsten die in 2021 werden geregistreerd en gedocumenteerd in het transparantieregister van het Agentschap; verzoekt het Agentschap regelmatig verslag uit te brengen aan de kwijtingsautoriteit over de tenuitvoerlegging van dit instrument;

38. herinnert aan het besluit van de Europese Ombudsman in het kader van haar eigen onderzoek naar de verplichtingen op het gebied van de grondrechten; herinnert er voorts aan dat het Agentschap verplicht is om proactief voor transparantie te zorgen, zoals bepaald in artikel 114, lid 2, van Verordening (EU) 2019/1896; verzoekt het Agentschap om uitvoering te geven aan alle aanbevelingen van de Europese Ombudsman; raadt het Agentschap opnieuw aan een nieuwe gedragscode op te stellen en toe te passen waarmee volledige transparantie en een goed beheer worden gewaarborgd, en de kwijtingsautoriteit op de hoogte te houden over de progressie die dienaangaande wordt geboekt;

39. wijst erop dat de Europese Ombudsman in haar besluit van 15 december 2022 in de zaken 1261/2020 en 1361/2020 het wanbeheer van het Agentschap ten aanzien van zijn recente praktijk met betrekking tot de toegang tot documenten heeft vastgesteld;

40. wijst op de nota van 27 juni 2022 inzake acties die de directie van het Agentschap tijdens de overgangsperiode heeft genomen, in het bijzonder de inspanningen om de procedures te versterken die noodzakelijk zijn voor goed bestuur en verantwoordingsplicht binnen de organisatie door de transparantie te vergroten en proactief te communiceren en contact te onderhouden met interne en externe belanghebbenden; is verheugd over het feit dat het Agentschap het initiatief heeft genomen om een operationele nota op te stellen om het publiek op een begrijpelijke manier te informeren over zijn operationele activiteiten; is voorts ingenomen met de toezegging van het Agentschap om de aanbevelingen die de grondrechtenfunctionaris en het adviesforum aan de raad van bestuur doen, op zijn website te publiceren; is ingenomen met het feit dat het Agentschap eindelijk de transparantie over zijn Industry Days heeft vergroot door op de website van het Agentschap vervolgverslagen te publiceren met informatie over bedrijven die deelnemen aan de Industry Days en hun presentaties;

41. merkt op dat de toepassing van de maatregelen en richtsnoeren inzake klokkenluiders van het Agentschap resultaten heeft opgeleverd; ziet dat in 2021 door personeel melding is gemaakt van één geval van frauduleuze activiteit en twee gevallen van vermeende intimidatie; merkt voorts op dat een van deze drie zaken is afgesloten, terwijl voor de twee resterende, nog openstaande zaken onderzoeksmissies plaatsvinden; verzoekt het Agentschap ervoor te zorgen dat de verantwoordelijken rekenschap afleggen en de kwijtingsautoriteit in kennis te stellen over de uitkomst en de vervolgstappen die zijn genomen met betrekking tot deze drie zaken;

42. herhaalt dat de uitbreiding van de bevoegdheden en van de aan het Agentschap toegewezen middelen gepaard moet gaan met meer transparantie en verantwoording, alsook met volledige eerbiediging en bescherming van de grondrechten; is in dit verband tevreden dat het Agentschap gebruikmaakt van een transparantieregister en stelt vast dat zowel de raad van bestuur als de directie voorrang geven aan de inspanningen de regelingen inzake integriteit en verantwoordingsplicht in het volledige Agentschap verder te bevorderen; constateert in dit opzicht met tevredenheid dat in 2022 een dienst interne audit werd opgericht en het interneaudithandvest werd goedgekeurd; uit wederom zijn ontzetting over de staat van dienst van het Agentschap met betrekking tot verantwoordingsplicht, transparantie en eerbiediging van de grondrechten onder leiding van de vorige uitvoerend directeur, die gedurende heel 2021 als uitvoerend directeur optrad en pas op 29 april 2022 zijn ontslag nam; is verheugd dat de directie ad interim zich ertoe heeft verbonden deze kwesties grondig aan te pakken; wijst erop dat dergelijke verantwoordingsplicht en transparantie en de eerbiediging van de grondrechten essentieel zijn voor de evaluatie met het oog op de verlening van kwijting aan het Agentschap voor het respectieve begrotingsjaar;

Interne controle

43. neemt kennis van het oordeel van het Agentschap dat het internecontrolesysteem in 2021 deels doeltreffend was; deelt de bezorgdheid van de raad van bestuur dat slechts op twee van de 17 onderzochte gebieden geen tekortkomingen werden vastgesteld; uit voorts zijn bezorgdheid over het feit dat er grote tekortkomingen zijn vastgesteld met betrekking tot gebied 5 (spreekt bij de verwezenlijking van haar doelstellingen individuele personen aan op hun verantwoordelijkheden op het gebied van interne controle) en gebied 10 (selecteert en ontwikkelt controleactiviteiten die bijdragen tot de beperking tot een aanvaardbaar niveau van risico's voor de verwezenlijking van doelstellingen); is ingenomen met de 15 verbeteringsmaatregelen van het Agentschap om de controles aan te scherpen op de gebieden waarop tekortkomingen in de controles zijn vastgesteld; merkt op dat vier van deze maatregelen permanente verbetering vereisen en dat vier andere maatregelen nog in uitvoering zijn; verzoekt het Agentschap de kwijtingsautoriteit op de hoogte te houden van de geboekte vooruitgang;

44. uit zijn bezorgdheid over het feit dat bij het Agentschap een groot aantal gevallen van niet-naleving werd vastgesteld op de gebieden van contract- en, met name, subsidiebeheer; betreurt het dat het aantal afwijkingen (uitzonderingen en gevallen van niet-naleving) en de daarmee verbonden waarde aanzienlijk zijn gestegen, respectievelijk van 106 in 2020 naar 159 in 2021 en van 10,2 miljoen EUR in 2020 naar 21,3 miljoen EUR in 2021; merkt bezorgd op dat subsidiebeheer in 2021 goed was voor 72 % van dit bedrag; merkt voorts op dat er in 2021 acht afwijkingen werden vastgesteld voor een bedrag van meer dan 1 miljoen EUR;

45. betreurt de vertraging in de uitvoering van twaalf aanbevelingen van de IAS inzake contractbeheer, IT-governance en projectbeheer, personeelsbeheer en planning en toewijzing; verzoekt het Agentschap deze tekortkomingen zo spoedig mogelijk te corrigeren, zo nodig met hulp van de Commissie, en de kwijtingsautoriteit op de hoogte te houden van de vorderingen op dit gebied;

46. herinnert aan de aanbeveling van de Rekenkamer dat het Agentschap een beleid inzake kwetsbare functies moet vaststellen en toepassen; neemt kennis van de mededeling van het Agentschap dat er een conceptversie van beleid op dit gebied wordt voltooid; verzoekt het Agentschap deze aanbeveling zo spoedig mogelijk uit te voeren;

47. neemt kennis van de opmerkingen van de Rekenkamer inzake de tekortkomingen in de interne controles van het Agentschap op het gebied van aanwervingsprocedures en aanbestedingsprocedures en met betrekking tot de delegatie van bevoegdheden aan ordonnateurs door middel van delegatie of subdelegatie; neemt voorts kennis van de antwoorden van het Agentschap op de opmerkingen van de Rekenkamer, en van de reeds getroffen maatregelen; is verheugd over de vaststelling door het Agentschap in januari 2022 van duidelijkere instructies voor de leden van het selectiecomité, zodat een consequentere beoordeling en geharmoniseerde procedures kunnen worden gewaarborgd; verzoekt de IAS de geactualiseerde aanwervingsprocedures van het Agentschap mee te nemen in toekomstige controles;

48. is verheugd dat maatregelen zijn ingevoerd om de procedure voor overdrachten te verbeteren teneinde onregelmatige overdrachten te voorkomen; is voorts ingenomen met de overeenkomst om de financiële diensten van het Agentschap te betrekken bij het overdrachtsproces, de geplande verbetering van de opleidingen voor gedelegeerde ordonnateurs en de oprichting van een dienst interne audit binnen het Agentschap;

Digitalisering en de groene transitie

49. looft het streven van het Agentschap om zijn operationele, analytische, wetenschappelijke en administratieve activiteiten te verduurzamen; wijst op de positieve beoordeling van de ervaring van het Agentschap op het gebied van groene overheidsopdrachten na de invoering van richtsnoeren op dit gebied; is verheugd dat het Agentschap, hierdoor aangemoedigd door de kwijtingsautoriteit, ervoor heeft gekozen goede praktijken en getrokken lering te delen met andere agentschappen; is voorts ingenomen met de voorlichtingsactiviteiten over groene overheidsopdrachten; merkt op dat entiteiten van het Agentschap constant worden aangemoedigd groene criteria en oplossingen te gebruiken bij overheidsopdrachten;

50. merkt op dat het Agentschap in 2021 het voorzitterschap bekleedde van het netwerk van instanties voor justitie en binnenlandse zaken (JHAAN), dat bestaat uit negen agentschappen van de Unie; is verheugd over het besluit van het Agentschap om de mogelijkheden te onderzoeken voor samenwerking tussen instanties op het gebied van justitie en binnenlandse zaken door middel van seminars en opleidingsactiviteiten op het gebied van klimaatverandering, milieudelicten, koolstofneutraliteit van ondernemingen en Green Deal-beleid; merkt met voldoening op dat JHAAN zich ertoe heeft verbonden een reeks acties te ondernemen om het milieu te beschermen en milieucriminaliteit te bestrijden; looft de ondertekening door de JHAAN-leden van een gezamenlijke verklaring inzake de Europese Green Deal, waarin zij zich ertoe verbinden de Europese beleidsdoelstellingen met betrekking tot dit kader te zullen naleven en de Unie en de lidstaten te ondersteunen bij de verwezenlijking van deze doelstellingen;

51. is ingenomen met de diverse maatregelen die het Agentschap heeft getroffen om de milieueffecten van zijn activiteiten te verminderen, onder meer aan de hand van digitale oplossingen voor het papierloos rondsturen van documenten, een papierloze werkstroom voor financiële transacties en e-learninginstrumenten voor opleidingsactiviteiten of vergaderingen op afstand; begrijpt dat het Agentschap er op zijn traject naar koolstofneutraliteit naar streeft gegevens te verzamelen over de koolstofvoetafdruk en het verbruik per persoon; merkt verder op dat het Agentschap een onderzoek is gestart met de titel "The Green Deal and the European Border and Coast Guard" om milieuduurzaamheid te integreren in alle processen en verrichtingen en al het beleid van het Agentschap; verzoekt het Agentschap om aan de kwijtingsautoriteit verslag uit te brengen over de resultaten van deze studie en de follow-up die eraan wordt gegeven;

52. is verheugd over het besluit van het Agentschap om een strategie inzake cyberbeveiliging vast te stellen waarin maatregelen zijn opgenomen om de veerkracht van het Agentschap tegen cyberdreigingen te vergroten en de digitale gegevens van het Agentschap te beschermen; is op dit gebied voorts ingenomen met de belangrijkste maatregelen die in 2021 zijn getroffen, waaronder de verbeterde veiligheidsmonitoringscapaciteit, de capaciteit voor ICT-kwetsbaarheidsbeheer en Endpoint Detection and Response Technology; merkt op dat het Agentschap Frontex-beveiligingsvoorschriften, een Frontex-kader voor informatiebeheer en een ICT-strategie 2022-2027 heeft vastgesteld; wijst voorts op de plannen van het Agentschap om een beschikbaar operationeel cyberbeveiligingscentrum op te zetten dat dag en nacht beschikbaar is;

53. merkt op dat de strategie van het Agentschap voor efficiëntieverhoging nauw is gekoppeld aan de implementatie van diverse IT-instrumenten; is ingenomen met de modernisering van de architectuur van het EU-RESTRICTED Eurosur-netwerk, de uitgebreide digitale ondersteuning die wordt geleverd aan personeel van het Agentschap en de inzet van een permanent korps met een digitaal profiel om ervaring op te doen met de levering van ondersteuning op afstand op operationele terreinen; pleit voor de volledige integratie van Sysper in het beheer van de personele middelen van het Agentschap;

54. looft de inspanningen van het Agentschap en de vorderingen die zijn gemaakt op het gebied van digitalisering in verband met terugkeer, in het bijzonder wat betreft de updates van het Recamas-referentiemodel, de nieuwe versies van het FAR-systeem en van het FAR-systeem van chartervluchten, en de continue verzameling van statistische gegevens via het IRMA-systeem;

Bedrijfscontinuïteit tijdens de COVID-19-crisis

55. is ingenomen met de vaststelling van het bedrijfscontinuïteitsplan van het Agentschap; verzoekt het Agentschap aan de kwijtingsautoriteit verslag uit te brengen over de uitvoering van dit plan;

56. looft de aanhoudende inspanningen van het Agentschap om zich in het kader van de derde en vierde golf van de pandemie aan te passen aan de veranderende omstandigheden, onder meer aan de hand van geactualiseerde interne werkwijzen zoals papierloze werkstromen, onlineautorisaties en virtuele vergaderingen; erkent de cruciale rol die de crisiscel, die is opgezet naar aanleiding van de uitbraak van de pandemie, speelt door de directie te ondersteunen in haar besluitvorming om de bedrijfscontinuïteit te waarborgen, de onderbreking van de activiteiten van het Agentschap tot een minimum te beperken en een veilige werkomgeving te garanderen;

57. is verheugd dat het Agentschap richtsnoeren heeft opgesteld inzake gezondheid en veiligheid bij terugkeeroperaties tijdens pandemieën of uitbraken, waarmee wordt beoogd terugkeeroperaties in dergelijke situaties veilig voort te zetten;

Overige opmerkingen

58. neemt er nota van dat het Agentschap zich inzet om de naleving van de grondrechten bij zijn activiteiten te definiëren en operationaliseren door middel van de vaststelling in 2021 van een grondrechtenstrategie en een grondrechten-actieplan (FRAP); is ingenomen met de inspanningen van het Agentschap om toezicht te houden op de uitvoering van het FRAP; verzoekt het Agentschap de kwijtingsautoriteit op de hoogte te houden van de vorderingen met betrekking tot de uitvoering van het FRAP; wijst erop dat het succes van de grondrechtenstrategie afhangt van de uitvoering ervan en dat de bevindingen van het OLAF-verslag, die ook betrekking hebben op het begrotingsjaar 2021, er in dat verband op wijzen dat a) de grondrechtenfunctionaris geen toegang heeft gekregen tot operationele informatie, hetgeen in strijd is met de bepalingen van Verordening (EU) 2019/1896, en b) dat personeel dat zijn werk doet en verslag uitbrengt over incidenten met betrekking tot de grondrechten, door de vorige directie van het Agentschap werd genegeerd; is in dit verband ingenomen met het feit dat de grondrechtenfunctionaris sindsdien wordt betrokken bij en geraadpleegd over alle dossiers waarvoor dit passend is en regelmatig ontmoetingen heeft met de directie en het adviesforum; neemt kennis van de oprichting van een netwerk van contactpunten inzake grondrechten in alle entiteiten van het Agentschap om op alle activiteitsgebieden expertise met betrekking tot de grondrechten te ontwikkelen; ziet in dat toezichthouders voor de grondrechten belangrijk zijn, onder meer omdat zij toegang hebben tot operationele gebieden en nauw samenwerken met het operationele personeel van het Agentschap; merkt echter op dat de grondrechtenfunctionaris minder dan twintig medewerkers heeft, terwijl het aantal personeelsleden in het aanwervingsplan van het Agentschap groeit; verzoekt het Agentschap zich sterker in te spannen om ervoor te zorgen dat de grondrechtenfunctionaris over de juiste middelen beschikt om zijn activiteiten te kunnen uitvoeren; waardeert voorts het besluit van het Agentschap om voorschriften vast te stellen op grond waarvan de uitvoerend directeur en de raad van bestuur het adviesforum op de hoogte moeten houden van het gevolg dat aan zijn aanbevelingen wordt gegeven en moeten garanderen dat actie wordt ondernomen naar aanleiding van de aanbevelingen van de grondrechtenfunctionaris; verwacht dat het Agentschap uitvoering geeft aan de aanbevelingen van de grondrechtenfunctionaris als beschreven in zijn jaarverslag over 2021; verzoekt het Agentschap te garanderen dat de aanbevelingen die de grondrechtenfunctionaris en het adviesforum aan de raad van bestuur presenteren, worden gedeeld met de kwijtings-autoriteit;

59. herhaalt dat de bevindingen van het OLAF-verslag beperkt blijven tot wangedrag en niet-naleving van procedures door individuele personen; erkent dat het Agentschap waardevol werk heeft verricht om de rol van de grondrechtenfunc-tionaris te versterken, maar dat het Agentschap nog geen meer diepgaande analyse heeft uitgevoerd om ervoor te zorgen dat er geen structurele problemen zijn; herhaalt in dit verband dat (i) de interne controles en waarborgen moeten worden geanalyseerd, aangezien wangedrag van individuele personen te lang mocht voortduren, (ii) toezicht moet worden gehouden op de betrekkingen van het Agentschap met de lidstaten, aangezien de bevindingen van OLAF erop wijzen dat de lidstaten kustwachten onder druk zetten en pushbacks verhullen, hetgeen het werk van het Agentschap na het voorgaande leiderschap in gevaar brengt, en (iii) de voortdurende toepassing van artikel 46 van Verordening (EU) 2019/1896 evalueren, zoals blijkt uit het besluit van het Agentschap om de aanwezigheid in de Egeïsche Zee te vergroten, ondanks berichten in de media en de bevindingen van OLAF die wijzen op aanhoudende schendingen van de grondrechten in dit gebied;

60. merkt op dat het Agentschap sinds oktober 2021 regelmatig verslag uitbrengt aan de raad van bestuur over de vorderingen in verband met de uitvoering van de aanbevelingen van de Europese Ombudsman, de werkgroep Grondrechten en Juridische en Operationele Aspecten van operaties in de Egeïsche Zee en de werkgroep voor toezicht op Frontex (FSWG) van het Europees Parlement; verzoekt het Agentschap om de kwijtingsautoriteit ook op de hoogte te houden van de vorderingen omtrent de uitvoering van deze aanbevelingen;

61. herinnert aan de conclusie van het HvJ-EU dat terugkeerbesluiten van de Hongaarse autoriteiten onverenigbaar zijn met Richtlijn 2008/115/EG van het Europees Parlement en de Raad ([4]) en het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie; verzoekt het Agentschap niet deel te nemen aan operaties die niet verenigbaar zijn met het Unierecht; stelt vast dat het Agentschap heeft geantwoord dat het controles heeft verricht en tot de conclusie is gekomen dat het nooit betrokken is geweest bij terugkeeroperaties die verband hielden met de Hongaarse wetgeving die door het HvJ is aangemerkt als onverenigbaar met het Unierecht (Hongaarse nationale wet LXXXIX uit 2007 en wet LVIII uit 2020); wijst erop dat als het Agentschap een nieuwe start wil maken, inclusief een hernieuwd engagement voor transparantie, het in dergelijke gevallen duidelijker en transparanter moet communiceren; neemt kennis van het feit dat het Agentschap Hongarije zou verplichten bijzondere disclaimers te aanvaarden met betrekking tot procedurele aspecten wanneer het land het Agentschap om steun verzoekt, teneinde te garanderen dat het volledige Agentschap zich optimaal inspant om te waarborgen dat alle terugkeeroperaties die het in Hongarije ondersteunt volledig in overeenstemming zijn met het relevante rechtskader van de Unie inzake terugkeer en asiel; stelt verder vast dat het Agentschap de monitoring van Hongaarse terugkeeroperaties heeft opgevoerd en nauwer overleg pleegt en samenwerkt met de grondrechtenfunctionaris wat betreft Hongarije; wijst erop dat de effectiviteit van procedures staat of valt met de uitvoering ervan, en dat dit van bijzonder belang is gezien de algemene situatie van de rechtsstaat in Hongarije;

62. wijst erop dat het Agentschap, wanneer het direct of indirect betrokken is bij activiteiten op het gebied van grensbeheer en -bewaking, tevens schendingen van de grondrechten moet voorkomen en bestrijden en de naleving van het beginsel van non-refoulement overeenkomstig het acquis van de Unie moet garanderen; dringt er bij de raad van bestuur op aan de structuren voor intern toezicht te versterken, en herhaalt dat het belangrijk is om de activiteiten van het managementteam voortdurend te volgen en te controleren, zodat eventuele situaties van wanbeheer tijdig kunnen worden opgespoord en verholpen, alsook om de operationele standaardprocedures toe te passen, om activiteiten van het Agentschap niet langer te financieren, op te schorten, te beëindigen of niet op te starten indien dergelijke risico's zich voordoen;

63. wijst op de besluiten van de raad van bestuur van het Agentschap uit 2021 om uitvoeringsbepalingen vast te stellen met betrekking tot voorschriften inzake de verwerking van persoonsgegevens; herinnert eraan dat de Europese Toezichthouder voor gegevensbescherming (EDPS) adviezen heeft uitgebracht inzake de voorschriften voor gegevensverwerking van het Agentschap en dat het Agentschap naar aanleiding hiervan de relevante besluiten van zijn raad van bestuur heeft herschreven teneinde volledige naleving van de Unieregels inzake gegevensbescherming te waarborgen; verzoekt het Agentschap de kwijtingsautoriteit in te lichten over de vorderingen op dit gebied; verzoekt het Agentschap voorts de EDPS om advies te vragen over de herziene besluiten van de raad van bestuur inzake de voorschriften voor gegevensverwerking wanneer deze zijn vastgesteld;

64. neemt bezorgd kennis van de berichten in de media over vermeende wanpraktijken in het kader van de verruiming van het programma voor de verwerking van persoonsgegevens voor risicoanalyse; maakt uit het antwoord van het Agentschap op dat dit project is uitgevoerd tussen 2015 en 2017 en het Agentschap in staat stelde de noodzakelijke capaciteiten te ontwikkelen om persoonsgegevens te verwerken in overeenstemming met artikel 11 quater van Verordening (EU) nr. 1168/2011 van het Europees Parlement en de Raad ([5]); neemt voorts kennis van het standpunt van het Agentschap dat het alleen de operationele persoonsgegevens van verdachten van grensoverschrijdende criminaliteit en terrorisme heeft verwerkt en nog niet is aangevangen met de verwerking van persoonsgegevens van slachtoffers en getuigen; herhaalt zijn diepe bezorgdheid over de berichten dat de functionaris voor gegevensbescherming herhaaldelijk zou hebben gewaarschuwd dat deze verruiming van gegevens in strijd zou zijn met het recht van de Unie, maar dat het Agentschap er aanvankelijk voor heeft gekozen dit advies te negeren; neemt kennis van de besluiten 56/2021, 68/2021 en 69/2021 die de raad van bestuur vaststelde na ontvangst van de adviezen van de EDPS over de voorschriften inzake gegevensbescherming van het Agentschap, die ertoe hebben geleid dat de functionaris voor gegevensbescherming van het Agentschap een actieplan voor de uitvoering van de EDPS-aanbevelingen opstelde; verzoekt het Agentschap deze situatie aan te pakken en te zorgen voor de volledige naleving van de Unieregels inzake gegevensbescherming, alsook de EDPS regelmatig te raadplegen en de kwijtingsautoriteit op de hoogte te houden over de stand en de vooruitgang van de hervorming;

([4]) Richtlijn 2008/115/EG van het Europees Parlement en de Raad van 16 december 2008 over gemeenschappelijke normen en procedures in de lidstaten voor de terugkeer van onderdanen van derde landen die illegaal op hun grondgebied verblijven (PB L 348 van 24.12.2008, blz. 98).

([5]) Verordening (EU) nr. 1168/2011 van het Europees Parlement en de Raad van 25 oktober 2011 tot wijziging van Verordening (EG) nr. 2007/2004 van de Raad tot oprichting van een Europees agentschap voor het beheer van de operationele samenwerking aan de buitengrenzen van de lidstaten van de Europese Unie (PB L 304 van 22.11.2011, blz. 1).

65. betreurt dat het zo lang heeft geduurd voor de leden van het Europees Parlement, alsook de leden van het hoger management en de grondrechtenfunctionaris toegang kregen tot het OLAF-verslag; herinnert eraan dat naar verwachting twee aanvullende eindverslagen van OLAF met betrekking tot het Agentschap zullen worden gepubliceerd; ziet in dat de bevindingen van het OLAF-verslag van algemeen belang kunnen zijn en dringt er daarom op aan het vertrouwelijke verslag in het kader van Verordening (EU, Euratom) nr. 883/2013 van het Europees Parlement en de Raad ([6]) openbaar te maken, teneinde het vertrouwelijk karakter van de onderzoeken van OLAF te eerbiedigen, alsook de wettelijke rechten van de betrokken personen, met inbegrip van hun rechten op het gebied van gegevensbescherming; dringt er nogmaals op aan om deze eindverslagen, zodra ze klaar zijn, onmiddellijk ter beschikking van de leden van het Europees Parlement en van al het uitvoerend personeel van het Agentschap te stellen dat toegang moet krijgen tot die verslagen voor het waarborgen van de transparantie en verantwoordingsplicht van het Agentschap alsook een correcte uitvoering van de begroting van het Agentschap in de toekomst;

66. merkt op dat de problemen die aan de kaak worden gesteld in berichten in de media, FSGW-conclusies en de bevindingen uit het verslag van OLAF er in de vorige cyclus toe hebben geleid dat geen kwijting werd verleend; benadrukt dat het Agentschap momenteel een transitieproces doorloopt nadat de voormalige uitvoerend directeur is afgetreden in het kader van het onderzoek van OLAF naar wanbeheer van het Agentschap; is in dit opzicht voorts ingenomen met de diverse acties die zijn genomen door de directie ad interim om de activiteiten en normen van het Agentschap te verbeteren; merkt voldaan op dat door middel van deze maatregelen — onder meer de verduidelijking van delegaties en subdelegaties voor ordonnateurs van betalingen, een betere eerbiediging van de grondrechten via intensievere institutionele samenwerking tussen de directie ad interim en de grondrechtenfunctionaris, alsmede wijzigingen in de managementcultuur door middel van een zichtbare verschuiving naar decentralisatie, delegatie en verbeterde dialoog in het besluitvormingsproces — begrotings- en financiële beheersproblemen zijn gecorrigeerd; is in het bijzonder ingenomen met de belofte van de directie ad interim om de managementcultuur te veranderen, de zwijgcultuur te doorbreken en collectieve betrokkenheid bij het oplossen van problemen aan te moedigen; verzoekt het Agentschap zich te blijven inzetten voor de volledige uitvoering van deze noodzakelijke hervormingen, ook na de aanstelling van een permanente uitvoerend directeur, en bij de kwijtingsautoriteit verslag uit te brengen over de gemaakte vorderingen;

67. herinnert het Agentschap eraan dat het verantwoording moet afleggen aan het Parlement en dat het Parlement vastbesloten is erop toe te zien dat het Agentschap een bijdrage levert aan de voortdurende en uniforme toepassing van het Unierecht, met inbegrip van het acquis communautaire van de Unie inzake grondrechten en met name het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie; benadrukt dat er daartoe nood is aan een nauwere samenwerking met de raad van bestuur van het Agentschap door te zorgen voor meer transparantie, verantwoordingsplicht en democratisch toezicht op het Agentschap;

68. verzoekt het Agentschap meer inspanningen te doen om in duidelijke en toegankelijke taal relevante informatie over zijn prestaties aan de burgers van de Unie en het grote publiek over te brengen; dringt er bij het Agentschap op aan te zorgen voor meer transparantie en publieke verantwoording door gebruik te maken van media- en socialemediakanalen;

69. neemt kennis van het besluit dat de raad van bestuur heeft genomen tijdens zijn buitengewone vergadering op 20 december 2022 om de heer Hans Leijtens aan te stellen als de nieuwe uitvoerend directeur van het Agentschap; moedigt het Agentschap aan de lopende inspanningen op te voeren en alle nodige maatregelen te nemen om ervoor te zorgen dat de Unienormen volledig worden nageleefd, met name op het gebied van begrotings- en financieel beheer, de grondrechten, organisatiecultuur en transparantie; herhaalt zijn verzoek aan het Agentschap om een gedetailleerd stappenplan voor te leggen over de wijze waarop het voornemens is aan de resterende punten van zorg tegemoet te komen, samen met een duidelijk en gedetailleerd tijdschema voor deze maatregelen, en om corrigerende maatregelen te nemen teneinde alle resterende punten van zorg aan te pakken die door de Europese Ombudsman, de FSWG en het adviesforum zijn aangekaart; verzoekt het Agentschap de noodzakelijke hervormingen volledig door te voeren, ook na de benoeming van een vaste uitvoerend directeur, en aan de kwijtingsautoriteit verslag uit te brengen over de geboekte vooruitgang;

70. verwijst voor andere opmerkingen van horizontale aard bij het kwijtingsbesluit naar zijn resolutie van 10 mei 2023 ([7]) over het functioneren en het financiële beheer van en de controle op de agentschappen.

([6]) Verordening (EU, Euratom) nr. 883/2013 van het Europees Parlement en de Raad van 11 september 2013 betreffende onderzoeken door het Europees Bureau voor fraudebestrijding (OLAF) en tot intrekking van Verordening (EG) nr. 1073/1999 van het Europees Parlement en de Raad en Verordening (Euratom) nr. 1074/1999 van de Raad (PB L 248 van 18.9.2013, blz. 1).

([7]) Aangenomen teksten, P9_TA(2023)0190.